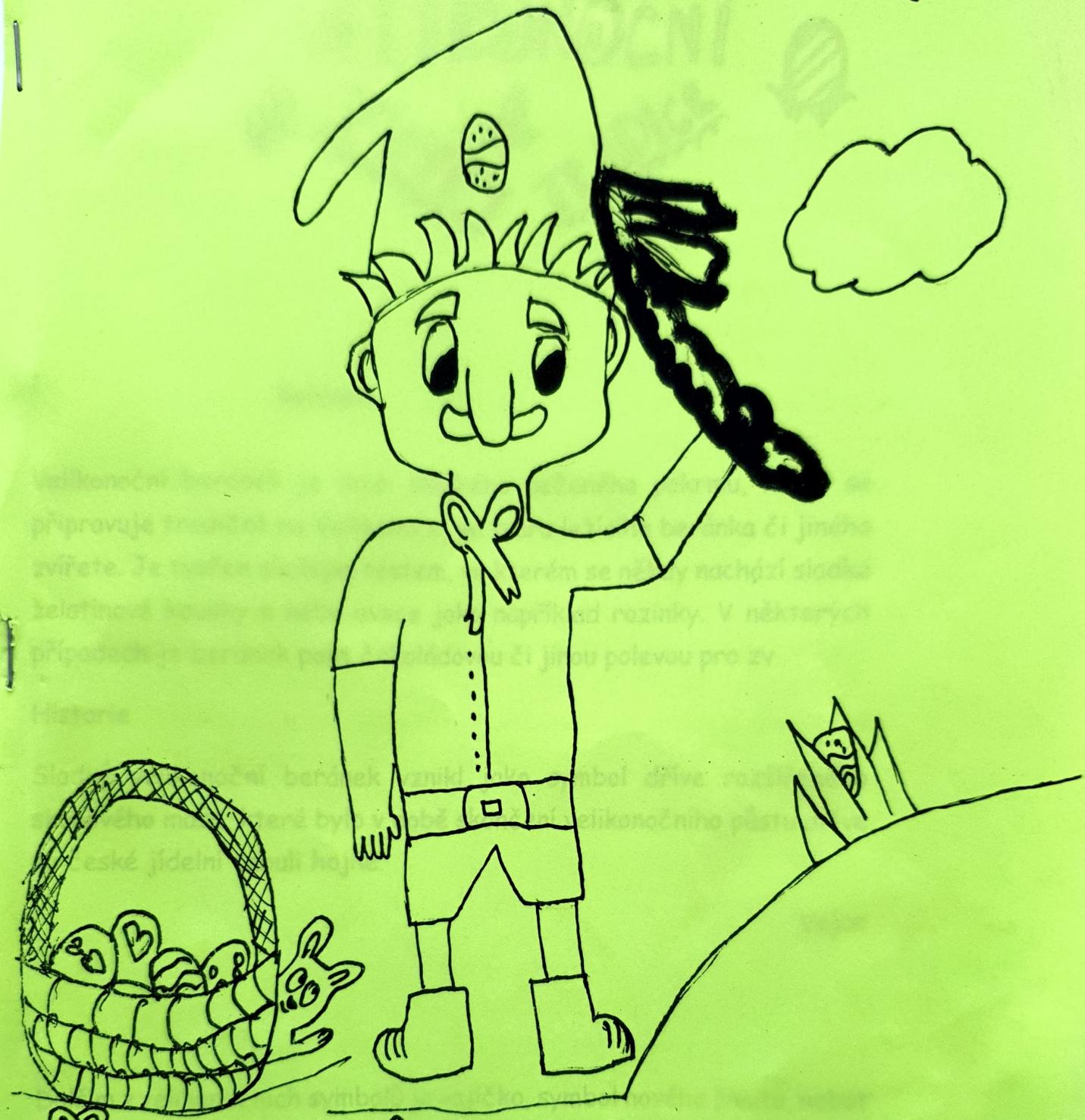

č.3

ZELÁTKOV

ZPRAVDAJSTVÍ

VELIKONOČNÍ ZVÝKY A TRADICE

Beránek

Velikonoční beránek je druh sladkého pečeného pokrmu, který se připravuje tradičně na Velikonoce, ve tvaru ležícího beránka či jiného zvířete. Je tvořen sladkým těstem, ve kterém se někdy nachází sladké želatinové kousky a nebo ovoce jako například rozinky. V některých případech je beránek polit čokoládovou či jinou polevou pro zv

Historie

Sladký velikonoční beránek vznikl jako symbol dříve rozšířeného skopového masa, které bylo v době skončení velikonočního půstu dříve na české jídelní tabuli hojně.

Vejce

Dalším z velikonočních symbolů je vajíčko, symbol nového života, neboť samo zárodek života obsahuje. V mnoha kulturách je vejce symbolem plodnosti, života a vzkříšení. V souvislostí s lidovou tradicí vznikl zvyk tato vejce malovat. Důvodem pojídání vajec o Velikonocích byla zřejmě i skutečnost, že vejce se nesměla jíst v postní době. V křesťanství se vejce vykládá jako symbol zavřeného hrobu, z něhož vstal Kristus, jako symbol nesmrtelnosti.

Pravděpodobně jako první zavedli zvyk darování vajec v období svátků jarní rovnodennosti Egyptané. Vejce se pak odpradávna zdobila nejen u Slovanů, ale i u Litevců, Němců, Švédů, na Kavkaze, v Asii i u jiných národů. Nejstarší nalezená kraslice je prý stará 2300 let.

U nás dávaly dívky chlapcům vajíčka odměnou za šlehaní a za odříkání hezké koledy. Vajíčka musela být plná a barevná. Časem se začala zdobit i prázdná vyfouknutá vejce (tzv. pouchy nebo vejendumky), která sloužila především jako dekorace. Tradice malování kraslic se v našich krajích rozvinula jako nikde jinde na světě.

Vysévání obilí

Vysévání obilí znamená počátek zemědělských prací. Lidé si obvykle vysévají i doma, do misek a talířů, aby rostoucí zelená travíčka přivedly přicházející jaro i do jejich domovů a společně s dalšími jarními květinami a ozdobami navodila tu pravou jarní atmosféru. Zelená je barvou jara, a tak spolu s dalšími hřejivými a jásavými odstíny žluté a oranžové, a jasně modré příjemně oživí po zimě ještě prochladlé byty.

Jidáše

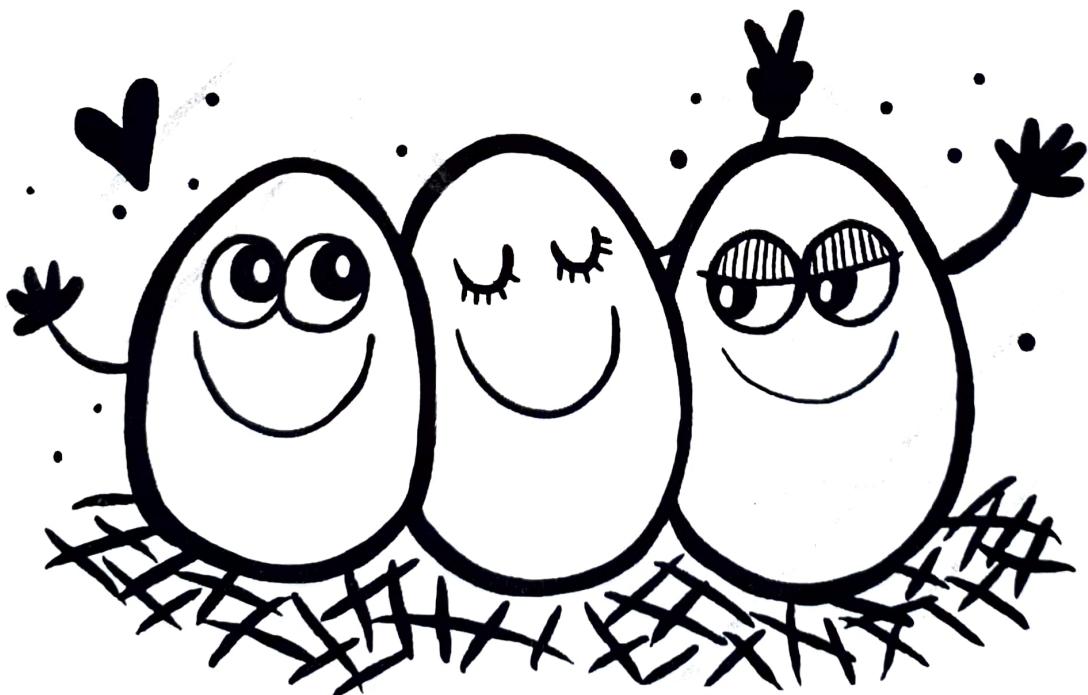
Název jidáše označuje pečivo z kynutého těsta stáčené do různých motaných tvarů. Nejčastěji se s tímto pečivem však setkáme ve tvaru válečku, který symbolizuje provaz, na kterém se oběsil zrádce Jidáš. Toto pečivo se totiž peče na Zelený čtvrtok jako připomínka na apoštola Jidáše, který Krista před jeho popravou zradil.

Mazanec

Je symbolem slunce, zadělává se na Bílou neděli, dělá se ze stejného těsta jako vánočka. Dříve to však bývalo pečivo nesladké - "koláč syrný k veliké noci" - připravoval se ze strouhaného sýra a většího množství vajec (zádoucí byl žlutý mazanec). Sladká varianta tohoto obřadního pečiva si však ponechala původní okrouhlý tvar a znamení kříže. V jiných koutech naší země se nesladkým mazancovým koláčům říkalo následovně: baba, babůvka, plecovník, šoldr, svěceník.

Věděli jste, co znamenají barvy velikonočních vajíček??

- Červená vajíčka znamenají lásku a náklonnost, dívky je dávají jen svému milému.
- Světle zelená barva naznačuje sympatie.
- Tmavě zelená symbolizuje oblíbenost
- Modrá až fialová velikonoční vajíčka jsou naděje.
- Žlutá znamená odmítnutí.
- Hnědá nebo černá barva zatím žádný význam nemá.

VELIKONOČNÍ TÝDEN

Sazometná středa

Na Sazometnou (škaredou) středu se vymetaly komíny. Podle lidového obyčeje se nesmíte škaredit a mračit, jinak se budete mračit po všechny středy v roce.

Zelený čtvrtek

Na Zelený čtvrtek musíte časně vstát a omýt se rosou, aby nebyli nemocní. Hospodyně musí zamést dům ještě před východem slunce a smetí odnést na křížovatku - nebude mít pak v domě blechy. V Orlických horách se házel do studny chléb s medem, aby se v ní držela voda po celý rok. Také jidáše (pečivo) s medem zaručovaly zdraví, ochranu před uštknutím hadů a před žihadly vos.

Velký pátek

Na Velký pátek se lidé chodili mýt do potoka, aby se jim vyhýbaly choroby. Někde se chlapci potápěli a snažili se ústy uchopit ze dna vody kamínky, který pak hodili levačkou za hlavu, aby je pak nebolely zuby. Textilníci předli pašijové nitě, těmi udělali několik stehů, které pak rodinu chránily před uhranutím a zlými duchy. Košile ušitá pašijovými nitěmi chránila před bleskem. Nesmělo se prát prádlo, protože by se namáčelo místo do vody do Kristovy krve. Nesmělo se pracovat v sadu ani na poli, aby se nehýbalo se zemí. Nesmělo se nic půjčovat ani se s nikým hádat, aby se Vám všechny hádky vyhnuly a naopak peníze si k Vám našli cestu.

Bílá sobota

Na Bílou sobotu se z ohořelých dřívěk vytvářely křížky a nosily se do pole, aby bylo úrodné. Popelem z posvěceného ohně se posypaly louky. Někde se uhlíky dávaly za trám do domu, aby ho chránily před požárem. Na Bílou sobotu se také uklízelo, bílilo. Připravovalo se a chystalo na slavné Vzkříšení, na Hod boží velikonoční, obřadní i sváteční pokrmy,

pekly se mazance i velikonoční beránci, pletli se pomlázky z vrbového proutí a nebo vázali břežové metličky a zdobila se vajíčka.

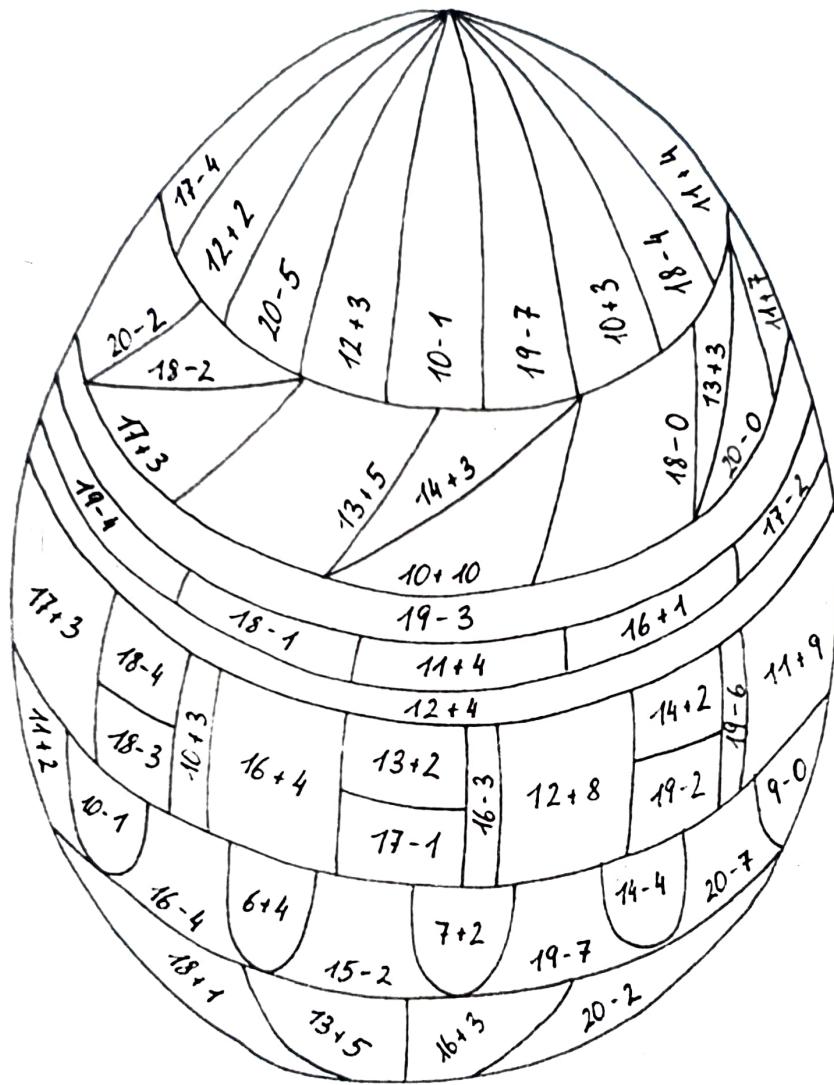
Boží hod velikonoční

Na Boží hod velikonoční se provádělo svěcení velikonočních pokrmů - beránek, mazanec, vejce, chleba, víno. Na Chodsku se posvěcené jídlo jedlo v kostele ve stoje. Každá návštěva dostala kousek z posvěceného jídla. Ve východních Čechách dal hospodář kus svěceného mazance, vejce a víno poli, zahradě a studni, aby byla úroda, voda a dostatek ovoce. Pečou se velikonoční beránci.

Velikonoční pondělí

Na Velikonoční pondělí je pomlázka, velikonoční hodování, mrskut. Chlapci chodí dům od domu za děvčaty se spletenými pomlázkami většinou z vrbového proutí zdobené stuhami. Šlehají dívky a vinšují, za to dostanou malovaná vajíčka. Toto základní schéma má řadu variant. Někde je zvykem, že v úterý chodí s pomlázkou děvčata, jinde polévají chlapce vodou. V mnoha vsích bylo číhat na děvčata ráno, když šla do kostela.

VELIKONOČNÍ POČÍTÁNÍ

Vyřeš příklady a vybarvi velikonoční vajíčko ☺

- 9 – hnědá
- 10 – tmavě modrá
- 11 – světle modrá
- 12 – tmavě zelená
- 13 – světle zelená
- 14 – žlutá

- 15 – oranžová
- 16 – červená
- 17 – růžová
- 18 – fialová
- 19 – šedá
- 20 – černá

Rozhovor s paní učitelkou Martou Rychlíkovou

1.) Jaká je Vaše nejoblíbenější barva?

Modrá.

2.) Máte ráda zvířata? Jaké je Vaše nejoblíbenější? Máte nějaké doma?

Zebry, ale doma ji nemám :o).

3.) Jak se jmenuje knížka, kterou jste naposledy četla?

Primární terapie.

4.) Jaké je Vaše oblíbené a neoblíbené jídlo?

Mám moc ráda brambory, nemám ráda žemlovku.

5.) Jaký je Váš oblíbený zpěvák, zpěvačka nebo skupina?

Hana Zagorová.

6.) Sportujete? Jaký sport máte nejraději?

Jízda na kole.

7.) Co máte ráda na svém povolání? Proč jste si ho vybrala?

Protože mám ráda práci s dětmi.

8.) Kdybyste nebyla paní učitelka, jaké jiné povolání byste chtěla dělat?

Zahradnice.

9.) Jakou stolní hru máte nejraději?

Karetní hru SOLO.

10.) Co byste si s sebou vzala na pustý ostrov?

Rodinu.

11.) Jaké je Vaše oblíbené roční období?

Jaro.

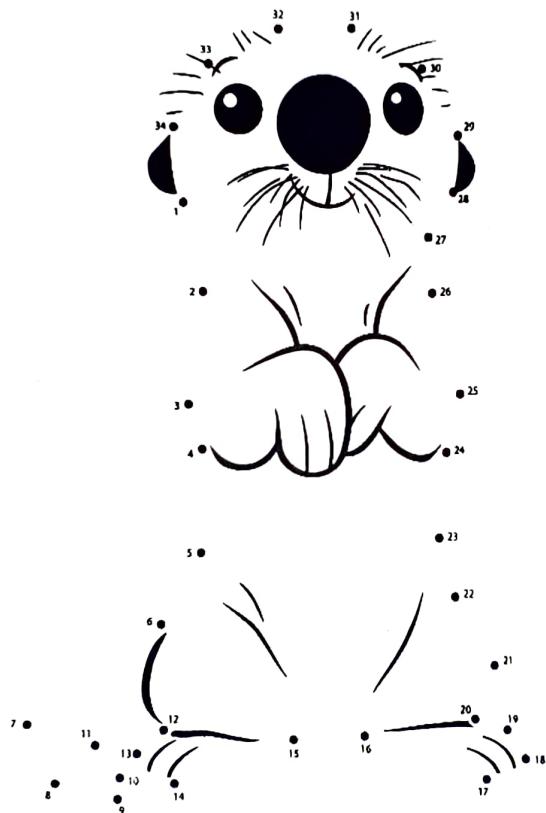

Vydra mořská

Mořské vydry se ve spánku drží za ruce, aby je od sebe neoddělil mořský proud.

Mořské vydry mají až 400.000 chloupek na čtvereční centimetr své srsti.

Mořské vydry patří mezi několik velmi málo druhů, kteří používají nástroje a z těch mořských nejspíš jako jediní. Mořské vydry používají malé kameny nebo různé předměty pro získání jídla z korýšů.

Veverka obecná

Veverky zasadí ročně tisíce nových stromů z důvodu, že zapomenou kam si vlastně dali ty plody.

VELIKONOČNÍ BANÁNOVÝ BERÁNEK

250 g Banány

250 g Cukr moučkový

1 ks Cukr vanilká

1 ks Kypřicí prášek do pečiva

280 g Máslo čerstvé

250 g Mouka polohrubá

4 ks Vejce slépičí

2 polévková lžíce

1

V míse utřeme máslo (nebo Heru) s cukrem a vanilkovým cukrem. Postupně vmícháme žloutky, oloupané, rozmačkané banány a mouku smíchanou s práškem do pečiva. Nakonec zlehka vmícháme pevný sníh ušlehaný z bílků.

2

Těsto vlijeme do máslem vymazané a strouhankou vysypané formy a pečeme ve středně vyhřáté troubě 40-50 minut.

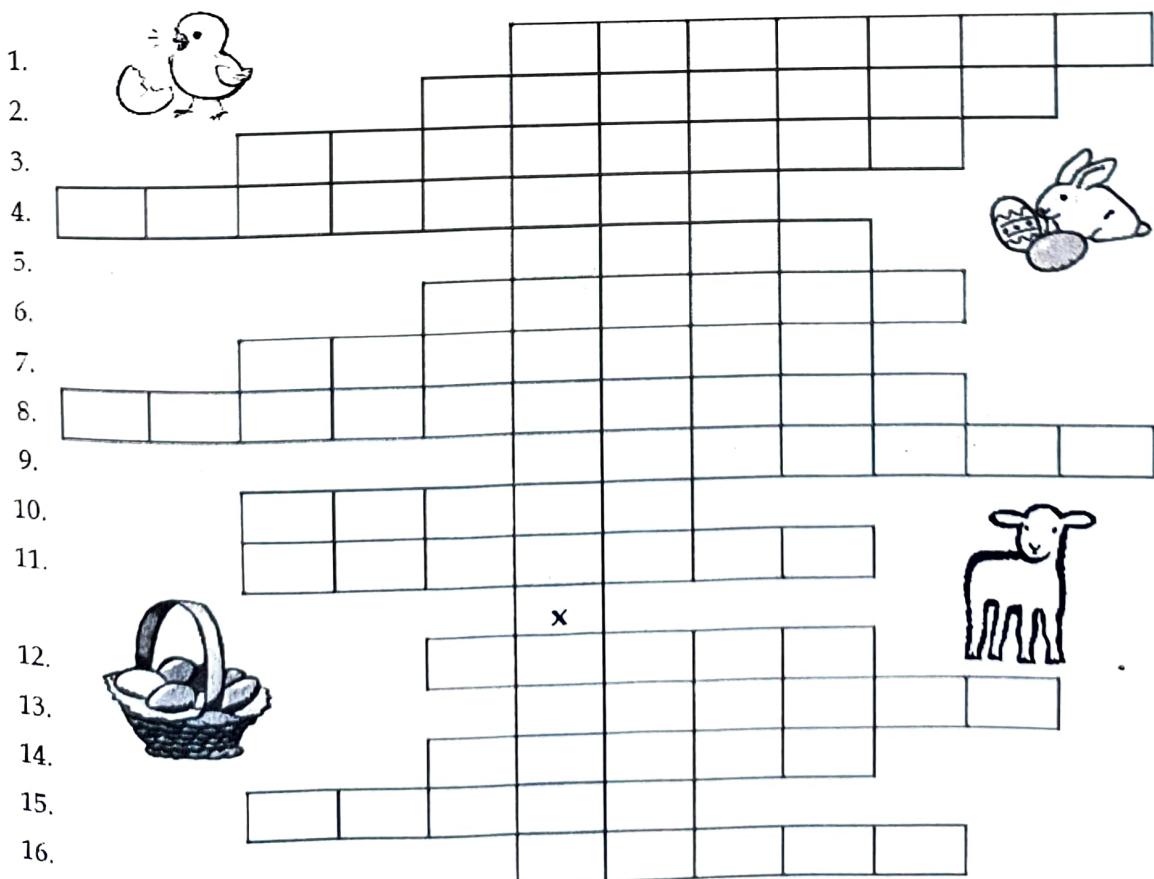
3

Po upečení a částečném vychladnutí beránka vyklopíme z formy a pocukrujeme.

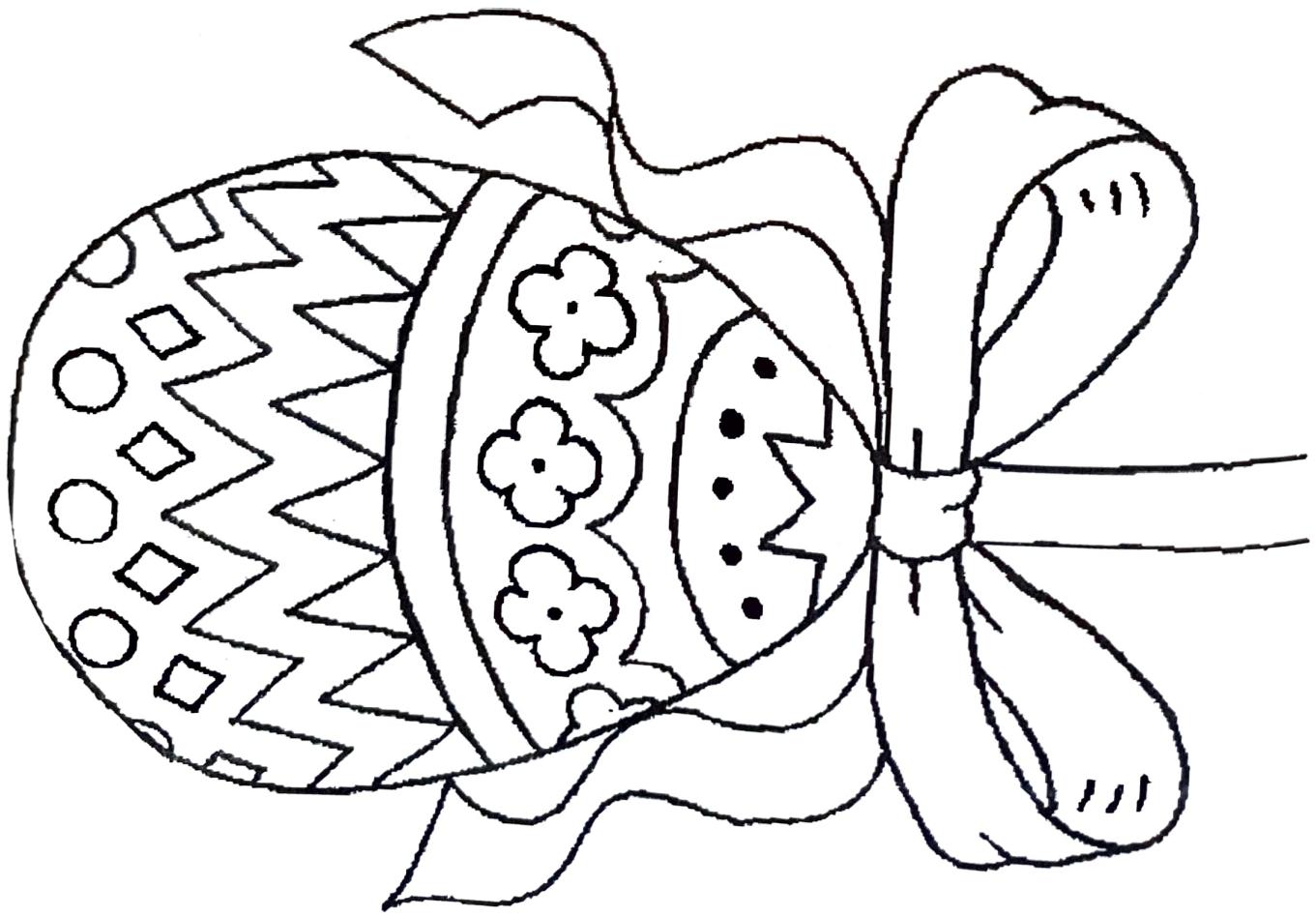
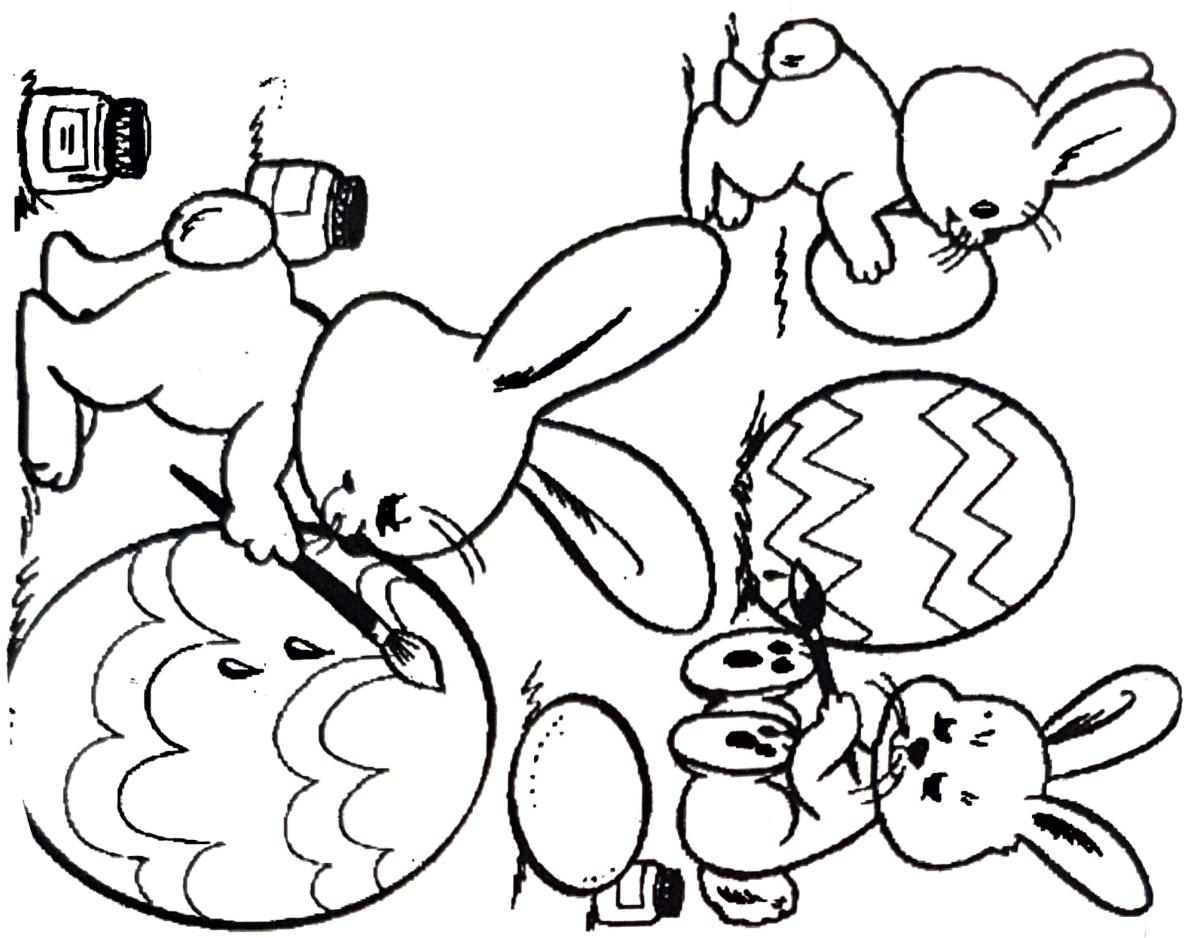
Kuchyně

1. Na Velikonoce se maluji?
2. Symbol Velikonoc.
3. Českou tradicí je hodování a ... ?
4. Malované vajíčko.
5. Symbol křesťanství.
6. Bílá ... (den).
7. Křesťanský svátek slavený 50 dní po Velikonocích.
8. Svátky jara.
9. Zelený ... (den).
10. Velikonoce se slaví buď v březnu, nebo v ... ?
11. Roztomilé velikonoční zvířátko.
12. Pondělí je ... ?
13. Hody, hody, doprovody. Co je to?
14. Šedivé ... (den).
15. Kdo zradil Ježíše?
16. Pátek před Velikonocemi se nazývá?

Kolik vajíček musíme dát do prázdného košíku? Jedno, pak už není prázdný.

Odkud se vzaly tvrdé slepice? Z vajíček vařených natvrdo

Baví se dva chlapi v hospodě a jeden se ptá druhého: „Tak co? Udělali jste s manželkou o Velikonocích dobrý skutek?“

„Ano, přišla tchýně a my jsme jí udělali takovou výjimku.“

„A jakou?“

„Pustili jsme ji dovnitř.“

Přijde sněhulák do prodejny elektra, kde zrovna probíhají jarní slevy. Prodavač se ho zeptá: "Co si přejete?" A sněhulák řekne: "Prosím, ledničku. A rychle!"

Tatínek se ptá syna: „Jak to, že jsi samá modřina, prosím tě, kdo tě tak zmlátil?“

A syn na to: „Ále banda kluků si mě spletla s holkou a nařezali mi.“

„A to si nemohl utíkat, kluku jedna pitomá!“

„Nemohl, ono se v lodičkách špatně utíká.“

